

Socialdepartementet

Vår referens/dnr:

275/2016/CBK

s.sf@regeringskansliet.se,
s.registrator@regeringskansliet.se

Er referens/dnr:

S2015/04965/SF

2017-02-15

Remissvar

KOM (2016) 815 Förslag om ändringar i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen samt förordning (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser om förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen

Svenskt Näringsliv har beretts möjlighet att yttra sig över kommissionens förslag om ändringar i förordningen (EG) 883/2004 och dess tillämpningsförordning 987/2009 om samordning av de sociala trygghetssystemen.

Allmänna synpunkter

Svenskt Näringsliv välkomnar kommissionens översyn och är överlag positiv till en modernisering och anpassning av förordningen 883/2004. Medlemsstaternas olika trygghetssystem står inför stora utmaningar med allt färre som ska försörja allt fler, samtidigt som arbetsmarknaden förändras i spåren av globalisering och digitalisering. För att värna den fria rörligheten inom EU fyller samordningsbestämmelserna en viktig funktion. Samtidigt måste samordningen av de sociala trygghetssystemen inom EU bli bättre och effektivare på att motverka missbruk för att värna legitimiteten och förtroendet för systemet.

Att utveckla och modernisera samordningen av de sociala trygghetssystemen för att mer effektivt stödja den fria rörligheten, måste ske med respekt för medlemsstaternas olika typer av trygghetssystem och förutsättningar. Svenskt Näringsliv vill därför betona att ändringar i samordningsbestämmelserna bör fokusera på att förenkla, förtydliga och effektivisera samordningen av trygghetssystemen, snarare än att utvidga förordningens tillämpningsområde.

Närmare om kommissionens förslag

Samordning av förmåner vid arbetslöshet

Kommissionen föreslår en förlängning av den tid som en arbetslös kan söka arbete i en annan medlemsstat och få sin arbetslöshetsförmån exporterad från tre till sex månader. Därutöver föreslås att medlemsstat får förlänga exportperioden från nuvarande sex månader till ersättningsperiodens slut. Svenskt Näringsliv anser att dagens regelverk som ger en arbetslös möjlighet att söka arbete i annan medlemsstat under tre månader med bibehållen arbetslöshetsersättning från hemlandet är väl avvägd. Nuvarande regelverks möjlighet för medlemsstat att förlänga denna tid till sex månader för export av sina arbetslöshetsersättningar möjliggör flexibilitet utifrån medlemsstaternas olika förutsättningar.

Svenskt Näringsliv avstyrker därför den föreslagna förlängningen.

Arbetslöshetsersättning för gränsarbetare

Kommissionen föreslår att helt arbetslös gränsarbetare ska omfattas av arbetslandets arbetslöshetsförmåner - istället för bosättningsstaten - förutsatt att denne omfattats av arbetslandets arbetslöshetslagstiftning i minst tolv månader.

Svenskt Näringsliv tillstyrker förslaget då det innebär en tydligare koppling till arbetslöshetsförmånerna i det land där gränsarbetaren arbetat och även betalat avgifter för förmånerna.

Kvalifikationskrav vid arbetslöshetsersättning

Kommissionen föreslår att sammanläggning av perioder fullgjorda i annan medlemsstat för rätt till arbetslöshetsersättning ska vara möjligt först efter det att personen fullgjort en period om minst tre månader.

Svenskt Näringsliv ser positivt på förslaget då det är rimligt att kräva en minsta tid om tre månader för att aktivera sammanläggningsprincipen för rätten till arbetslöshetsförmåner i aktuell medlemsstat. Det är också rimligt att den medlemsstat där sådan period faktiskt fullgjorts också är behörig att pröva rätten till och betala ut förmåner vid arbetslöshet. Kommissionens förslag är dock oklart och svårt att överblicka, varför det behöver förtydligas.

Samordning av vissa familjeförmåner

Kommissionen föreslår att familjeförmåner som är avsedda att ersätta föräldrar för inkomstbortfall vid vård av barn ska vara individuella rättigheter och inte betraktas som familjeförmåner riktade till familjen som helhet. Förslaget innebär att det inte ska finnas någon rätt för annan familjemedlem att härleda rätt till sådana individuella förmåner. Svenskt Näringsliv anser att det är rimligt att föräldrars individuella rättigheter till en inkomstrelaterad ersättning förstärks vid gränsöverskridande situationer och att möjligheten att härleda sådana rättigheter till individer som inte är självständigt försäkrade samtidigt begränsas. Såvitt kan bedömas så berör kommissionens förslag föräldrapenningen. Det är dock oklart om förslaget innebär att den svenska föräldrapenningen ska (om)klassificeras som familjeförmån eller fortsatt klassificeras som förmån vid moderskap och likvärdiga förmåner vid faderskap.

Svenskt Näringsliv anser att förslaget är oklart och att det kräver såväl ytterligare analys som förtydliganden, innan ställning kan tas till förslaget. Svenskt Näringsliv kan därför inte tillstyrka förslaget.

Utsända arbetstagare

Kommissionen föreslår en direkt hänvisning till utstationeringsdirektivet (96/71/EG) i artikel 12 i 883/2004, för att säkerställa att begreppet har samma innebörd i de båda rättsakterna. Svenskt Näringsliv vill i sammanhanget påtala att begreppen "utsänd" och "utstationerad" varken är identiska eller synonyma begrepp. Utsändning används inom socialförsäkringsområdet och syftar i 883/2004 till att reglera lagvalet avseende socialförsäkring och skyldigheten att betala sociala avgifter. Utstationering enligt 96/71 gäller tillhandahållande av tjänster inom EU:s inre marknad och bedömningen av om en anställd är utstationerad görs ytterst efter en helhetsbedömning av omständigheterna i det enskilda fallet. Det kan uppstå situationer då en arbetstagare anses vara utsänd enligt 883/2004, men inte bedöms vara utstationerad enligt 96/71. Det kan också vara så att en person bedöms arbeta i två eller flera medlemsstater enligt 883/2004, men anses vara utstationerad enligt 96/71. Det är svårt att överblicka om kommissionens förslag kommer att underlätta eller försvåra lagvalet vid utsändning enligt 883/2004. Dessutom är utstationeringsdirektivet för närvarande föremål för diskussioner om revidering med högst oklar utgång.

Svenskt Näringsliv anser att det med föreliggande underlag inte går att bedöma konsekvenserna av förslaget och kan därför inte tillstyrka det.

Kommissionen föreslår även att förbudet mot att ersätta annan utsänd arbetstagare utvidgas till att även omfatta egenföretagare. Svenskt Näringsliv vill påtala att sådant utvidgat förbud ytterligare komplicerar bedömningen av dessa situationer, vilket redan med nuvarande regelverk sällan tydligt kan definieras. Svenskt Näringsliv avstyrker därför förslaget även i denna del.

Administrativa ändringar

Kommissionen föreslår bland annat bestämmelser som ökar möjligheterna att bekämpa missbruk, bland annat genom att säkerställa informationsutbyte och korrekt beslutsunderlag.

Svenskt Näringsliv ställer sig positivt till de förslag som kan innebära bättre förutsättningar att motverka missbruk av de sociala trygghetssystemen inom EU.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Peter Jeppsson